

בית המשפט העליון

דנ"פ 5387/20 רפי רותם נ' מדינת ישראל

תאריך מתן פסק הדין: י"א בטבת התשפ"ב (15.12.2021).

הרכב השופטים: הנשיאה א' חיות, המשנה לנשיאה נ' הנדל, השופט ע' פוגלמן, השופט י' עמית, השופט נ' סולברג, השופט י' אלרון, השופט א' שטיין

הרכב מורחב של בית המשפט העליון קבע היום ברוב דעות כי במסגרת ההליך הפלילי אין מקום לבחינת הסבירות והמידתיות של ההחלטה להגיש כתב אישום, וכי ככל שנאשם מעלה טענות מסוג זה יש לבחון אותן במסגרת דוקטרינת "הגנה מן הצדק".

בית המשפט העליון קיים דיון נוסף בהרכב של שבעה שופטים בנוגע לעניינו של מר רפי רותם, אשר הוגש נגדו כתב אישום שייחס לו עבירות הטרדה באמצעות מתקן בזק, העלבת עובד ציבור והפרת הוראה חוקית. בית משפט השלום הרשיע את רותם בחלק מן העבירות שיוחסו לו. ערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי התקבל בחלקו ונקבע, בין היתר, כי ההרשעה בעבירות הטרדה באמצעות מתקן בזק בטלה היות שעצם ההחלטה על העמדתו לדין בעבירות אלה לא הייתה מידתית. במסגרת בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נקבע בדעת רוב כי במסגרת התיק הפלילי לא היה מקום לערוך ביקורת שיפוטית על סבירות ועל מידתיות ההחלטה להגיש כתב אישום. בעקבות פסק דין זה קיים בית המשפט העליון דיון נוסף שהתמקד בשלוש שאלות: (1) מהי הערכאה המתאימה שבה יש לדון בטענות נאשם נגד עצם ההחלטה להעמידו לדין; (2) מהי המסגרת הדוקטרינרית שבאמצעותה על בית המשפט לבחון את טענות הנאשם; (3) כיצד יש להתייחס לטענת נאשם כי ההחלטה להעמידו לדין אינה סבירה או מידתית.

בפסק הדין בדיון הנוסף נפסק פה אחד כי על הנאשם להעלות את מכלול טענותיו כנגד ההחלטה על הגשת כתב האישום נגדו במסגרת ההליך הפלילי. כמו כן, נפסק פה אחד כי בכפוף להוראות חיקוק מיוחדות בדיון הפלילי, המסגרת הדוקטרינרית המתאימה לדיון בטענות הנאשם נגד החלטת התביעה להגיש נגדו כתב אישום היא הגנה מן הצדק המעוגנת בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

לצד זאת, נפסק ברוב דעות (המשנה לנשיאה נ' הנדל, השופט י' עמית, השופט נ' סולברג והשופט א' שטיין כנגד דעתם החולקת של הנשיאה א' חיות, השופט ע' פוגלמן והשופט י' אלרון), כי אין מקום להעלות טענות בדבר אי-סבירות או אי-מידתיות נגד הגשת כתבי אישום. במקום זאת, כך דעת הרוב, ניתן לטעון כי בהגשת כתב האישום נגד הנאשם יש משום "סתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית" במובנו של סעיף 149(10) ("ההגנה מן הצדק"). ככל שעולות טענות לחוסר סבירות ולחוסר מידתיות בהגשת כתב האישום, על בית המשפט לבחון אם טענות אלו עומדות במבחנים של "הגנה מן הצדק".

לבסוף, בעניינו של המבקש, מר רפי רותם, נקבע פה אחד כי יש להותיר על כנה את הרשעתו בעבירות הטרדה באמצעות מתקן בזק.